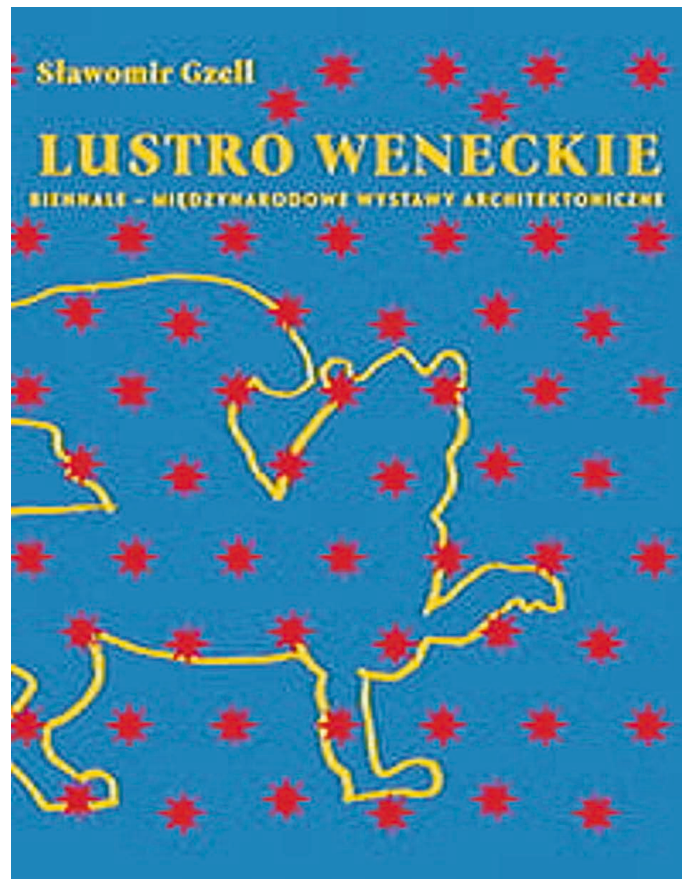

Reviews

Bartosz Czarnecki

Professor Slawomir Gzell's *Venetian Mirror*

Professor Slawomir Gzell is an undisputed authority and mentor of the Polish architectural community. Admittedly, by virtue of the specialty he pursues, he is an urban planner, but endowed with architectural sensitivity and with a consistently holistic view of space. He is also absolutely knowledgeable about the Venice Biennale, as he is its regular *in situ* observer. Hence, it is understandable that the book is richly illustrated with the author's drawings and photographs from Venice and the Biennale itself.

With the book's title, the Professor does not refer to a classic Venetian mirror, but to one observed in a Venetian (by the way) hotel room, where, with the use of a remote control, the mirror image could be turned into a TV screen image. Similarly, the author proposes two layers to the book content: an overview of the Venice Architecture Biennale edition as a pretext for reflecting on the condition of architecture in general. The professor writes: "*We look at the exhibits, evaluate them, describe them, remember them or not, and at the same time, especially we architects, we look through them - at other people's achievements - and can compare at once the presentation and afterimages of our own work.*" Prof. Slawomir Gzell looks at the condition of architecture especially in the mirror of Polish exhibitions in the Polish Pavilion of the Venice International Architecture Biennale, but not only.

The book is divided into six chapters. Chapter 1, is factography: a brief characterization of each of the editions of the Biennale to date. Chapter 2 talks about the urban landscape of Venice, especially during the Biennale period. Chapter 3 discusses the relationship of technology, science and art shown during the Biennale, especially devoting a lot of space to green. Chapter 4 talks about the portrayal of the countryside in Biennale exhibitions. Chapter 5 deals with attitudes toward scientific research in architecture and urbanism. Chapter 6, is about architecture as art and the language of art in architecture.

The author does not rely solely on his own experience of Venice and the Biennale. He quotes quite abundantly from past (Goethe) as well as contemporary (Koolhaas) visitors to Venice and, in the case of the latter, Biennale exhibitions. He even cites medieval travelers, such as the Venetian Marco Polo, seeking different contexts of Venice's specificity.

Reflections and digressions are an excuse to evoke various places in Venice and architectural events related to them, not necessarily in the context of the Biennale, although in fact almost everything related to architecture in Venice is also related to the Biennale. Analyzing a selection of the works presented, based on their most common property of ambiguity, the author poses questions, mostly addressing them to the readers.

The book is worth allocating a place on the shelf for it, preferably next to the rich set of items authored by Prof. Slawomir Gzell.

Slawomir Gzell, *Lustro weneckie. Biennale – Międzynarodowe Wystawy Architektoniczne [Venetian Mirror. Biennial – International Architectural Exhibitions]*, Warsaw Univ. of Tech. Publishing House, Warsaw 2023, p. 174.

Bartosz Czarnecki

Lustro Weneckie prof. Sławomira Gzella

Profesor Sławomir Gzell to niekwestionowany autorytet i mentor polskiego środowiska architektonicznego. Co prawda z racji realizowanej specjalności urbanista, ale obdarzony wrażliwością architektoniczną i z konsekwentnie holistycznym spojrzeniem na przestrzeń. Jest też absolutnie kompetentny w zakresie Biennale weneckiego, ponieważ jest jego regularnym obserwatorem *in situ*. Stąd też zrozumiałe, że książka jest bogato ilustrowana autorskimi rysunkami i fotografiami z Wenecji i z samego Biennale.

Tytułem książki Profesor nie nawiązuje do klasycznego lustra weneckiego, lecz do zaobserwowanego w weneckim (a jakże) pokoju hotelowym, gdzie za użyciem pilota lustrzane odbicie można było zmienić w obraz z ekranu telewizora. Podobnie Autor proponuje dwie warstwy treści książki: przegląd edycji weneckiego Biennale Architektury jako pretekst do refleksji nad kondycją architektury w ogóle. Prof. pisze: „*Oglądamy ekspozycje, oceniamy je, opisujemy, zapamiętujemy albo i nie, a jednocześnie, zwłaszcza my architekci, przeglądamy się w nich – w cudzych osiągnięciach – i możemy porównywać od razu prezentację i powidoki własnych prac.*” Prof. Sławomir Gzell przygląda się kondycji architektury szczególnie w zwierciadle polskich ekspozycji w Pawilonie Polskim Międzynarodowego Biennale Architektury w Wenecji, lecz nie tylko.

Książka podzielona jest na sześć rozdziałów. Rozdział 1, to faktografia: krótka charakterystyka każdej z dotychczasowych edycji Biennale. Rozdział 2 mówi o krajobrazie miejskim Wenecji, zwłaszcza w okresie Biennale, szczególnie wiele miejsca poświęcając zieleni. Rozdział 3 omawia związki technologii, nauki i sztuki pokazywanych podczas Biennale. Rozdział 4 mówi o ukazywaniu wsi w ekspozycjach Biennale. Rozdział 5 traktuje o stosunku do badań naukowych w architekturze i urbanistyce. Rozdział 6, to architektura jako sztuka i język sztuki w architekturze.

Autor nie bazuje wyłącznie na własnym doświadczeniu Wenecji i Biennale. Dość obficie przytacza dawnych (Goethe), jak i współczesnych (Koolhaas) odwiedzających Wenecję i, w przypadku tych drugich – wystawy Biennale. Przywołuje nawet średniowiecznych podróżników, jak Wenecjanin Marco Polo, poszukując różnych kontekstów specyfiki Wenecji.

Refleksje i dygresje są pretekstem do przywoływania różnych miejsc w Wenecji i zdarzeń architektonicznych z nimi związanych, niekoniecznie w kontekście Biennale, choć właściwie prawie wszystko, co wiąże się z architekturą w Wenecji, wiąże się też z Biennale. Analizując wybrane z prezentowanych prac, bazując na ich najczęstszej właściwości jaką jest niejednoznaczność, Autor stawia pytania, przeważnie kierując je do Czytelników.

Książka jest warta, aby przeznaczyć dla niej miejsce na półce, najlepiej obok bogatego zestawu pozycji autorstwa prof. Sławomira Gzella.

Sławomir Gzell, *Lustro weneckie. Biennale – Międzynarodowe Wystawy Architektoniczne*, Oficyna Wydawnicza Politechniki Warszawskiej, Warszawa 2023, s. 174.